

[Ministeren for Handel, Industri og Søfart.]

nævnt, maa jeg afvise det foreliggende Forslag til Lov. Det er vel næppe nødvendigt efter den Dokumentation, jeg har fremlagt, ogsaa at komme ind paa en rent negativ Kritik af Lovforslaget. Det synes at rumme visse indre Modsetninger. Skønt det formelt fremtræder som et Forslag, der tilsigter at genindføre fri Konkurrence og at afskaffe en Ordning, som man anser for at skabe et uheldigt Monopol, vil det ses, at man i § 3 er inde paa at love de faste Detailudsalg Beskyttelse mod Konkurrencen fra Mælke-vognene — altsaa en Tendens, der rent næringsretligt gaar i stik modsat Retning. Om der her bagved ligger rationelle Overvejelser af, hvordan man kan skaffe Befolkningen den billigste Mælk — hvad man vel maa formode — eller, hvad der vel næppe kan være Tale om, mere politiske Motiver, som undrager sig en rationel Prøvelse, er svært at vurdere. En Gestus over for Detailhandelen af denne Art vil vist ret beset ikke være til Detailhandelens Fordel, og efter hvad der er kommet mig for Øre, er Formanden for Detailhandlernes Sammenslutning, Hr. Leiding, som det storkøbenhavnske Mælkeudvalg i øvrigt har et udmærket Samarbejde med, da heller ikke Tilhænger af dette Lovforslag.

Jeg skal imidlertid slutte mine Betragtninger over Mælkeordningen med disse Bemærkninger. Som Lovforslaget foreligger her, kan det naturligvis ikke accepteres. Saafremt der skulde blive fremsat Ønske om Sagens Behandling i et Udvalg, hvor det meget store Materiale, der foreligger, kunde blive gennemdrøftet, skal jeg selv-sagt ikke være uvillig til at møde i et saadant Udvalg og lægge den nødvendige Dokumentation frem.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Anker Lau): Jeg maa indlede med at beklage, at den højtærede Handelsminister allerede paa nærværende Tidspunkt afviser Lovforslaget. Den højtærede Ministers Antydning til Slut af visse Forhandlingsmuligheder i et Udvalg gør dog, at vi saa maa haabe, det i Udvalget kan lykkes os at overbevise Handelsministeren om, at der maaske kan være et og andet at rette ved den Ordning, der her behandles.

Loven om Bybefolkningens Forsyning med Mælk og Fløde blev, som ogsaa den højtærede Handelsminister anførte, gennemført den 5. August 1940, og naar man nu skal bedømme Loven, dens Form og dens Virkninger, er Datoen maaske ikke helt uden Betydning.

Jeg for min Part har altid haft meget svært ved at forstaa, at denne Lov kunde gennemføres med næsten enstemmig Tilslutning, som Tilfældet var, og jeg har kun kunnet finde en Forklaring deri, at den Panikstemning eller dog i alt Fald den Uhyggestemning, som hvilede over vort Land og dets Rigsdag kort efter Besættelsen, havde noget af Skylden for, at man lod Loven passere i den Form, den fik.

Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne citere den eneste betydningsfulde Paragraf, som findes i denne Lov, nemlig § 1. Det hedder heri:

„Ministeren for Handel, Industri og Søfart bemyndiges til efter Forhandling med Ministeren for Landbrug og Fiskeri at træffe Foranstaltninger til Sikring af Bybefolkningens Forsyning med Mælk og Fløde til den billigst mulige Pris. Ministeren kan herunder paalægge Kommunalbestyrelserne i København, Købstæderne og de købstadmæssigt bebyggede Distrikter at iværksætte Forholdsregler til Rationalisering af Handelen med og Fordelingen af Mælk og Fløde, ligesom Ministeren kan fastsætte, at saadan Handel eller Fordeling fremtidig kun kan udøves i Henhold til særlig Tilladelse fra vedkommende Kommunalbestyrelse.“

Her er den højtærede Minister — paa et ganske vist begrænset Omraade — bemyndiget til at gøre alt det, som et Flertal her i Salen under Debatten om Bemyndigelseslovene efter Nytaar netop ikke ønskede de øvrige Bemyndigelseslove brugt til. Man gav tilmed denne Bemyndigelse ganske uden Tidsbegrænsning eller andre Begrænsninger eller Sikring af Rigsdagens Indsigt i, hvad der foregik. Denne enkelte Paragraf blev alene her i Storkøbenhavn Aarsag til Nedlæggelse af ca. 100 Engrosmejerier og mange hundrede Detailmejerier samt, hvad der dengang spillede en Rolle, en ikke uvæsentlig Forøgelse af Arbejdsløsheden, hvortil ogsaa kom de store Millionbeløb, som Forbrugerne maatte betale til Erstatningsudredning. Saa vidt jeg ved, er man ikke helt færdig endnu med disse Erstatninger. Der føres, saa vidt jeg ved, Sag med en Gruppe inden for Mælkehandelen, jeg tror, den kalder sig De kørende Mælkehandlere, som endnu ikke har faaet sine Forhold ordnet. Saa vidt jeg kender Sagen, har man behandlet denne lille Gruppe paa en Maade, som jeg ikke synes man kan være bekendt her i Landet at behandle Medborgere paa, som man har frataget deres Ret til at drive deres lovlige Erhverv. Hele dette Omraade blev lukket. 17 Mejerier fik Monopol paa